

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เกี่ยวกับการร่วมกันกำหนดมาตรฐานและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. พื้นที่ในการพัฒนา
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้
6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
7. วิธีการรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การศึกษาในครั้งนี้ ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น จำนวน 50 โรงเรียน จำนวน 100 คน และอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 50 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ทั้ง 50 โรงเรียน จำนวน 100 คน และอาจารย์คณะครุศาสตร์ จำนวน 50 คน ที่เลือกแบบเจาะจง เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. พื้นที่ในการพัฒนา

พื้นที่ในการพัฒนา ได้แก่ โรงเรียนที่ร่วมโครงการเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 50 โรงเรียน ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และขอนแก่น

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

3.1 เป็นการวิจัยและพัฒนาเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

3.2 เป็นการวิจัยที่ทีมวิจัยประกอบด้วย คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม คณะผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อม ดังนี้

- 1.1 จัดประชุมเพื่อเตรียมความพร้อม คัดเลือกโรงเรียน และสำรวจโรงเรียนที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพครู
- 1.2 คณะผู้วิจัยเดินทางไปเยี่ยมโรงเรียนจำนวน 10 โรงเรียน เพื่อแนะนำตัวและแนะนำโครงการวิจัย และจัดส่งโครงการถึงโรงเรียนที่เหลือเพื่อแนะนำโครงการ
- 1.3 กำหนดวัน เวลา สถานที่ ในการประชุมสัมมนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ

เป็นขั้นตอนการประชุมสัมมนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 50 โรงเรียน ในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2549 ได้นำเครื่องมือและเทคนิควิธีต่าง ๆ มาใช้รวบรวมข้อมูล

- 2.1 แนะนำทีมงานคณะผู้วิจัยเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคลากรทางการศึกษา
- 2.2 ปรับกระบวนการทัศนคติของคณาจารย์ ผู้บริหาร และครูเพื่อสร้างความตระหนักต่อการพัฒนามาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยการสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การระดมปัญญา
- 2.3 จัดสนทนาย่อยเพื่อร่วมกันสร้างมาตรฐานและแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
- 2.4 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการนำมาตราฐานและแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู เน้นมาตรฐานที่ 5 และ 6

ขั้นตอน ที่ 3 การประเมินผลการวิจัย

- 3.1 ใช้วิธีการสังเกตเกี่ยวกับการร่วมสนทนากลุ่มย่อย และการร่วมกันนำมาตรฐาน และแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ไปใช้ในสถานการณ์จริง
- 3.2 ติดตามผลการนำมาตรฐานและแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำปัญหาหรืออุปสรรคมาจัดสนทนากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- 3.3 ร่วมกันจัดทำมาตรฐานและแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ฉบับสมบูรณ์

5. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 5.1 ใบงานการสร้างความตระหนัก
- 5.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตระหนักของบุคลากร
- 5.3 แบบสำรวจเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
- 5.4 แบบประเมินแผนพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลังจากนั้นจึงได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบก่อนนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 6.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 6.2 ส่งเครื่องมือให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และอาจารย์ได้พิจารณา
- 6.3 จัดประชุมเพื่อสร้างเกณฑ์พิจารณาตัวชี้วัดในมาตรฐานที่ 5, 6
- 6.4 สรุปเป็นเกณฑ์การพิจารณาตัวชี้วัด

7. วิธีการรวบรวมข้อมูล

7.1 จัดประชุมสัมมนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู คณาจารย์คณะครุศาสตร์ ผู้บริหาร อาจารย์ โรงเรียนทั้ง 50 โรงเรียน

7.2 การประเมินโดยใช้เครื่องมือวิจัย

7.3 สรุปผลการประเมิน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เป็นระดับ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนำมาสรุปในส่วนของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบุคลากรทางการศึกษา

8.2 นำแบบประเมินที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 3 หมายถึง มีผลการดำเนินงาน ระดับดี

คะแนน 2 หมายถึง มีผลการดำเนินงาน ระดับพอใช้

คะแนน 1 หมายถึง มีผลการดำเนินงาน ระดับปรับปรุง

8.3 กำหนดมาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 5, 6 โดยกำหนดค่าเฉลี่ยขั้นต่ำ 2.5 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมที่จะเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูได้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY